

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1994-1995

OPENBARE COMMISSIEVERGADERINGEN

HANDELINGEN

COMMISSIE VOOR HUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING
EN LANDINRICHTING

VERGADERING VAN 21 MAART 1995

Interpellaties van de heren L. Steenwegen en J. De Mol tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de herziening van het Gewestplan Oudenaarde en over de toepassing van het minidecreet en het in herziening stellen van het gewestplan
Met redenen omklede motie

Interpellatie van de heer L. Steenwegen tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de overheveling van monumenten van de federale staat naar de Vlaamse Gemeenschap

VOORZITTER : de heer F. Vermeiren, tweede ondervoorzitter.

— *De interpellaties worden gehouden om 14.48 uur.*

Samengevoegde interpellaties tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, van de heer L. Steenwegen, over de herziening van het Gewestplan Oudenaarde en van de heer J. De Mol, over de toepassing van het minidecreet en het in herziening stellen van het gewestplan

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer Steenwegen tot de heer Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de herziening van het Gewestplan Oudenaarde en van de heer De Mol, over de toepassing van het minidecreet en het in herziening stellen van het gewestplan.

De heer Steenwegen heeft het woord.

De heer L. Steenwegen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega, ik ben niet van mening dat elke gewestplanwijziging in deze commissie moet worden besproken. Bovendien mogen wij de realiteit niet negeren omdat het beleid aan de hand van de opgedane ervaringen kan worden bijgestuurd. Daarom wil

ik de gewestplanwijziging van Oudenaarde hier vandaag bespreken.

Mijnheer de minister, ik hoef u de feiten niet te beschrijven, u bent er zeer goed van op de hoogte. Zij werden uitvoerig in de pers beschreven en becommentarieerd.

Samen met anderen stel ik vast dat de gewestplannen, de wet- en regelgeving en de talrijke intentieverklaringen van de bevoegde ministers de bouwanarchie in dit land niet kunnen bedwingen. De open ruimte wordt nog steeds ingepalmd en opgeofferd. Daarbij worden de aanvragen van sommige personen nog steeds vlotter behandeld dan die van anderen.

De jongste jaren is de open ruimte veel geweld aangedaan. De gewestplannen, het instrument bij uitstek om de tomeloze bouwwoede te beperken, werden niet altijd correct nageleefd en werden vaak omzeild. Ik moet toegeven dat deze gewestplannen verouderd zijn. De jongste jaren hebben wij zelfs te maken met gewestplanwijzigingen die het beslag op de open ruimte bevestigen door het wettelijk te maken in plaats van het te bestrijden, ondanks de vele mooie woorden en de brochures die hierover worden verspreid.

Wat er in Oudenaarde gebeurt, is een sprekend voorbeeld van deze praktijk. Daarom vind ik het nodig dat deze commissie zich hierover bezint.

Het is nog nooit zo duidelijk geweest als nu dat de Vlaamse regering besluit een gewestplan te wijzigen op vraag van één betrokkene. Iedereen is op de hoogte van het onoordeelkundig omgaan met de gewestplannen. Dit gebeurde reeds bij het opmaken ervan, nu twintig jaar geleden. Ook dat verhaal hoef ik niet opnieuw te vertellen. Ik hoopte dat de geesten uiteindelijk dermate verruimd zouden zijn ten gevolge van de gebeurtenissen in het verleden, dat dit gedrag niet zou worden herhaald. Wat vroeger verhuuld gebeurde, gebeurt nu openlijk. "U vraagt, wij kleuren."

Dit gaat uiteraard in tegen alle principes van de ruimtelijke ordening en tast bovendien ook de rechtsgelijkheid aan. Met deze inherzieningstelling op vraag van de betrokkene werd de deur opengezet voor talloze anderen, die ongetwijfeld dezelfde stappen zullen zetten.

Ik zal heel het verhaal van de procedure die aan de inherzieningstelling is voorafgegaan niet opnieuw vertellen. Het is echter duidelijk dat het in herziening stellen van de gewestplannen een poging is om de goede ruimtelijke ordening te omzeilen via het minidecreet. De feitelijk gecreëerde toestand zou nadien door middel van een gewestplanwijziging worden rechtgezet.

Ik zal enkele argumenten aanhalen die de inherzieningstelling van de gewestplannen in twijfel trekken.

Steenwegen

In de eerste plaats wordt de laagbare praktijk van de zogenaamde zakdoek-BPA's blijkbaar op een hoger niveau overgenomen. In plaats van de ruimtelijke ordening op een hoger niveau te tillen en het geheel van de omgeving en van het dossier te bekijken, wordt tegemoetgekomen aan individuele wensen. Iedereen die begaan is met de kwalitatieve invulling van de ruimte, veroorzaakt dergelijke praktijken.

Ten tweede, uit de argumenten die door de Vlaamse regering worden aangehaald, blijkt dat u van oordeel bent dat de ruimte in Oudenaarde reeds versnipperd is en dat de omgeving reeds zwaar is aangetast. Volgens u is dit een reden om over te gaan tot de inherzieningstelling.

Deze stelling geldt helaas echter voor meer dan 20 percent van Vlaanderen. Ik hoop dat u niet van plan bent om de gewestplannen voor heel Vlaanderen in herziening te stellen.

Door de wilde bebouwing wordt de grens van de bebouwde kom uitermate vaag. Vlaanderen kan moeilijk worden opgedeeld in gebieden. Het zou volledig fout zijn het verkeerde ruimtegebruik in het verleden als argument te gebruiken om de resterende gebieden toch maar te bebouwen. In dat geval zal er nog meer open ruimte verloren gaan.

Ten derde, sommige regio's in Vlaanderen, waaronder de regio Leuven, waar ik woon, moeten bij een gewestplanwijziging omstandig studiewerk verrichten. Wij zijn het vanzelfsprekend eens met dit principe. Toch worden voor sommige inherzieningstellingen hogere eisen gesteld. In het Leuvense wordt er meer studiewerk geleverd, wat niet betekent dat alle wijzigingen goed zijn. In Oudenaarde is weinig studiewerk geleverd. Men kan zich afvragen of er hier geen sprake is van ongelijkheid van optreden. Deze manier van werken is geen blijk van goed bestuur. Het is immers duide-

lijk dat de lat niet voor elke streek even hoog ligt.

Los van deze argumenten kan niet worden ontkend dat deze beleidsdaad geheel ingaat tegen het Structuurplan Vlaanderen. Als bevoegde minister hebt u een groep wetenschappers een aantal jaren aan dit structuurplan laten werken.

Minister T. Kelchtermans : Het waren stedenbouwkundigen.

De heer L. Steenwegen : Zijn dat dan geen wetenschappers ?

Er werden opnieuw ronkende verklaringen afgelegd en mooie brochures uitgegeven. U hebt in een vorige regering immers hetzelfde gedaan. Ook nu moeten wij vaststellen dat er gedurende de hele regeerperiode werd gepraat en mooie intenties werden geuit, maar dat er bijzonder weinig op het terrein is gerealiseerd. Zowel bij de leden van de plangroep als bij de man in de straat groeit een gevoel van machteloosheid.

Bij velen groeit de overtuiging dat wetten en decreten niet voor iedereen hetzelfde gewicht hebben. Ik verwijs in dit verband naar het rapport van de Stedenbouwwacht Vlaanderen, waaruit blijkt dat vele bouw-overtredingen niet worden bestraft.

De voorgestelde inkleuring gaat niet enkel in tegen de principes van een goed bestuur, maar tegen het Structuurplan Vlaanderen in zijn geheel. Deze vaststelling zal velen ertoe aanzetten het niet zo nauw te nemen met de regels van de ruimtelijke ordening. Ook lokale politici zullen weldra worden geconfronteerd met individuele verzoeken. De open ruimte en een goede ruimtelijke ordening komen hierdoor nog meer in het gedrang.

Vindt de minister de inherzieningstelling verantwoord en blijft hij deze inkleuring verdedigen ?

Is de minister van oordeel dat een dergelijke belangrijke beslissing kan worden genomen door een ontslag-

nemend kabinet ? Niemand weet wanneer er een nieuwe regering zal worden gevormd. De kans bestaat bijgevolg dat de huidige coalitie nog een eindbeslissing zal nemen. Zal de minister - indien deze regering geen beslissing meer neemt - ter attentie van zijn opvolger een advies formuleren met betrekking tot de opvolging van dit dossier ?

De voorzitter : De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol : Mijnheer de voorzitter, over het uitreiken van een vergunning op basis van het minidecreet aan het bedrijf Eurantex hebben we reeds herhaaldelijk mondelinge en schriftelijke vragen gesteld en geïnterpelleerd.

Vooraf de interpellatie van 27 mei 1993 is opmerkelijk te noemen, niet alleen door het tijdstip of de woordenwisseling die heeft plaatsgehad, maar vooral door het antwoord van de minister en de standpunten die ik daar zelf heb geformuleerd.

Het zou ons te ver leiden om heel de historie van dit dossier toe te lichten. Het is eenieder inmiddels voldoende bekend. Wij wensen er alleen op te wijzen dat de gemachtigde ambtenaar van Oost-Vlaanderen niet geneigd was om in beroep te gaan tegen de beslissing van de bestendige deputatie, maar dat hij dat op het uitdrukkelijk verzoek van de minister toch heeft gedaan zodat het dossier bij hem is beland.

Tot op dat ogenblik was de handelwijze van de minister aanvaardbaar omdat de Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting het uitzonderingsdecreet - het minidecreet - sterk wenste te beperken en omdat in de vorige procedures steeds een negatief advies en een negatieve beslissing terug te vinden zijn.

Dan begint eigenlijk het hele "bochtenwerk". Er kwam voor vele dossiers een keerpunt in het beleid van de minister. Alles begon met het "zorgvuldig" aanstellen van de Commissie

De Mol

van Wijzen. Toch gaf deze commissie niet het eenduidig advies dat de minister verwachtte. De commissie gaf het advies om geen vergunning te verlenen op basis van het minidecreet. Dat was wel meer gesluiert verwoord, maar de boodschap was duidelijk. Dat de minister hiervan ook overtuigd was, blijkt uit het feit dat hij eerst de regering heeft willen laten beslissen over de inherzieningstelling van het gewestplan. De regering besliste echter dat de lopende procedure moest worden afgewerkt. De minister verleende dan eerst de vergunning. Hij liet doorschemeren dat de regering aanstuurde op een positieve beslissing. Dat is echter totaal onjuist. Integendeel, de regering verwachtte dat minister Kelchtermans zou handelen in de geest van het minidecreet en dat hij de vergunning zou weigeren. Na een dergelijke weigering leek het niet mogelijk om voor één bedrijf te pleiten voor het herzien van de bestemming van het gewestplan.

Mijnheer de minister, ik heb de indruk dat u op dat ogenblik een bocht teveel nam. Uit het arrest van het Hof van Beroep blijkt dat u op een opmerkelijke manier uit de bocht bent gegaan. U begon de ene merkwaardige beslissing na de andere te nemen. Ik denk onder meer aan de stilzwijgende goedkeuring van het BPA, aan de opvolgeregels en het minidecreet.

Het is erg verwonderlijk dat u op 4 juni 1993 - ik laat nog in het midden of er hier een antidatering heeft plaatsgehad of niet, alhoewel verschillende aanwijzingen wel degelijk in die richting wijzen - besliste om de vergunning af te leveren op basis van het minidecreet.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer De Mol, ik kan heel geduldig luisteren, maar wanneer u dergelijke insinuaties blijft herhalen en klakkeloos overneemt wat sommige journalisten voor waarheid verkopen, zal ik zelfs

geen moeite meer doen om u te antwoorden. Dit is zuivere provocatie.

De heer J. De Mol : Mijnheer de voorzitter, ik heb mijn betoog nog niet beëindigd.

Minister T. Kelchtermans : Ga maar voort, ik weet ondertussen al wel welk vlees ik in de kuip heb.

De heer J. De Mol: Mijnheer de minister, ik herhaal dat er verschillende elementen zijn die wijzen op een antidatering, maar dat is voor mij niet het belangrijkste punt.

Nochtans had u in Knack uitdrukkelijk verklaard - in een artikel dat nooit gepubliceerd werd, maar dat wel in Humo werd geciteerd - dat het minidecreet niet van toepassing is. U kunt dit niet betwisten. Inmiddels was het minidecreet goedgekeurd in de Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting zou het de volgende week in de Vlaamse Raad worden goedgekeurd. Het is dus onaanvaardbaar nog een vergunning af te leveren op basis van een decreet waarvan men beleidsmatig aanneemt dat het niet meer kan worden toegepast.

Los daarvan stellen we vast dat het Hof van Beroep van Brussel in zijn arrest van 8 maart 1995 over deze vergunning een vernietigend oordeel velt. Het Hof zegt dat het minidecreet een uitzonderingsdecreet is waarvan "de cumulatieve voorwaarden strikt moeten worden geïnterpreteerd". Ze verwijst hiervoor uitdrukkelijk naar het verslag van de "Commissie van Wijzen" : "... uit de ratio legis blijkt dat het minidecreet wel een reddingsboei kan zijn voor bedrijven, doch zonder dat het in essentie tot een aantasting van het gewestplan mag leiden."

Mijnheer de voorzitter, het is opmerkelijk dat dit arrest niet alleen voorbehoud maakt voor het volume, maar ook voor de afstand van 30 meter. Bovendien is het Hof van oordeel - voor zover dit nog moet worden aangetoond - dat enkel ver-

gunde gebouwen vóór de inwerking-treding van het minidecreet in aanmerking kunnen worden genomen.

Dan geeft de minister, bij monde van de heer Vermeulen, een zeer eigenaardige interpretatie die in de hele discussie over het minidecreet nog niet werd geformuleerd. Men beweert namelijk dat het gaat over bestaande gebouwen. Ik vind de reactie van de minister op een uitspraak van de rechterlijke macht wel erg ongepast. Het wordt helemaal problematisch wanneer de minister dat doet zonder goede en degelijke onderbouwde argumenten.

Ik verwijs in dit verband naar de toelichting van de heer Beerden bij de bespreking van het minidecreet die de minister zelf heeft bijgewoond. Het ging om een amendement op artikel 79 ingediend door toenmalig minister Akkermans, dat werd overgenomen door de heer Beerden en waarvan de toelichting geschreven was door de heer Van Eetvelt, allemaal leden van de Commissie van Wijzen. Zij kunnen dit bevestigen.

In het amendement zegt men duidelijk dat het gaat om vergunde en bestaande gebouwen van vóór het minidecreet van 9 september 1984.

In het Eurantexdossier gaat het niet over 30, maar over meer dan 70 meter. Hierover bestaat geen discussie.

Dergelijke kromme redeneringen zijn wij van de heer Vermeulen stilaan gewoon, maar dat een minister op een dergelijke manier reageert en het arrest van het Hof van Beroep betwist, is deontologisch onaanvaardbaar. Het is niet gepast dat de uitvoerende macht "geschokt reageert" op een uitspraak van het Hof van Beroep zonder hiervoor argumenten aan te halen.

Het moet dus gaan om gebouwen die vergund en gebouwd zijn vóór het tot stand komen van het minidecreet. Waarschijnlijk heeft de Commissie van Wijzen de ogen gesloten en heeft zij niet gemerkt dat het gaat

De Mol

om gebouwen zonder vergunningen en gebouwen die dateren van na 1984.

Dat de minister durft te beweren het advies van de Commissie van Wijzen te hebben gevolgd, is bijzonder sterk. Dit wordt in het arrest uitdrukkelijk weerlegd. Alle eventuele elementen ten gunste van het minidecreet worden door het Hof van Beroep weerlegd.

Van de argumentatie van de administratie en van de minister laat het arrest geen spaander heel.

Er zullen onder meer ook problemen rijzen op het vlak van de toekomstige wijziging van het gewestplan omdat het Hof zich hierover onrechtstreeks uitsprekt. Volgens het Hof nopen de gevolgen voor het leefmilieu en voor de ruimtelijke ordening niet tot een dergelijke ingreep in agrarisch waardevolle gebieden die nog in aanmerking komen voor landbouwexploitatie. Dit wordt trouwens versterkt door de opmerking dat de uitbreiding tot gevolg zal hebben "dat de bufferzone tussen de fabriek en een aantal woningen in de omgeving verloren gaat, zodat een aantal omwonenden het bedrijf bijna in hun achtertuin krijgen."

Mijnheer de minister, ik had verwacht dat op deze reeks argumenten op een normale, politiek volwassen manier zou worden gereageerd. Indien men het met de uitspraak van het Hof van Beroep niet eens is, moeten hiervoor argumenten worden aangehaald. Wij hebben eerder te maken met een reactie zoals die van een bestrafte kleuter.

Deze houding wordt in de pers trouwens heel wat scherper beoordeeld. Ik citeer de Financieel Economische Tijd : "De ruime interpretatie die de administratie gaf aan haar minidecreet is zonder meer een hallucinant staaltje van eigen rechtsschepping." Dit doet denken aan de vele parallelle wetgevingen die naar aanleiding

van het minidecreet werden ontwikkeld, aan de vele interpretaties van de administratie die in strijd zijn met de wet. Ik verwijs naar de interpretatie volgens dewelke het minidecreet toepasbaar zou zijn op het APA en op de vele interpretaties van de afstandsregeling. Ik zou graag een arrest van de Raad van State zien waarin uw stelling ten opzichte van de 30-meterregel wordt bevestigd. Ik heb omzendbrieven gezien van uw voorgangers, die de 30-meterregel op die manier interpreteren. Voorts baseer ik mij op de voorbereiding van de wet. Deze regel werd ingevoerd door het amendement van de heer Beerden.

Minister T. Kelchtermans : De filosofie achter het invoeren van deze regeling was het voorkomen van het ordeloos aanspreken van het industriegebied. Uitbreidingen moesten zich beperken tot de nabijheid van het gebouw.

Bij een uitbreiding van meer dan 30 meter werd een gangetje gebouwd van het ene bedrijf naar het andere om de verbinding van de twee stukken aan te tonen. De gemakkelijke omzeiling van deze regeling bewijst de dwaasheid van uw argumentatie.

De heer J. De Mol: Mijnheer de minister, u geeft dus toe dat het om een uitbreiding van meer dan 30 meter gaat.

Minister T. Kelchtermans : Ik heb nooit iets anders beweerd. Het gaat niet over de afstand, maar over de toepassing van het minidecreet. De voorbije tien jaar is het minidecreet - ook na de afstandsregel - zo geïnterpreteerd dat de uitbreiding een organisch geheel moet uitmaken met het oorspronkelijke gebouw. De 30-meterregel werd ook gehanteerd ten opzichte van de niet vergunde gebouwen.

De heer J. De Mol: Ik kan mij enkel baseren op de kranteberichten. "Kelchtermans volhardt", "Arrest over Eurantex schokt Kelchtermans". In deze artikels wordt gewag

gemaakt van de 30-meterregel. Andere argumenten heb ik nergens gelezen. Het enige argument dat werd aangehaald, is niet geldig.

Ik had het over de rechtsschepping en over de parallelle rechtsbedeling via omzendbrieven. Dit was vooral van toepassing onder uw voorganger, minister Akkermans. Het arrest Puttaert van de Raad van State bepaalt nochtans dat een duidelijke rechtsbepaling geen bijkomende interpretatieruimte toelaat.

De procedure van de inherzieningstelling van het gewestplan lijkt op een "tweede zit" voor het "gebuisde" Eurantex. Het gemeentebestuur gaf in een rumoerige gemeenteraad - waarbij de beslissing reeds een uur voor ze werd genomen op het VTM-nieuws werd gemeld - reeds een gunstig advies. Dit voorval schetst de journalistieke sfeer op dat terrein. De bestendige deputatie van Oost-Vlaanderen gaf eveneens een gunstig advies en op 10 maart 1995 gaf de regionale commissie met één stem verschil eveneens een gunstig advies. Sommige leden van de regionale commissie van advies hadden evenwel als schepen of als bestendig afgevaardigde reeds een positief advies uitgebracht. Bovendien werd er een advies gegeven zonder dat de bezwaarschriften in aanmerking werden genomen. Op 31 maart zullen deze bezwaarschriften worden bekeken. Deze eigenaardige manier van handelen zal achteraf ongetwijfeld aanleiding geven tot een aantal problemen.

Het is duidelijk dat de "tweede zit" voor Eurantex goed werd voorbereid. Ik maak mij bezorgd over de definitieve beslissing voor het gewestplan. De procedure die door de regionale commissie werd gevolgd, doet toch onvermijdelijk vragen rijzen. De fundamentele vraag is of een gewestplan kan worden gewijzigd ten voordele van één persoon of één bedrijf. Indien dit het geval is, kan men landbouwgrond kopen en zijn invloed aanwenden om het gewestplan te laten herzien. Net zoals

De Mol

voor industrieterreinen kan er een meerwaarde worden gerealiseerd voor andere vormen van bestemmingen. Dit is een aanfluiting van de geest van het gewestplan.

Men kan zich ook afvragen of deze procedure nog kan worden toegepast wanneer uit de procedure van het minidecreet blijkt dat het leefmilieu en de goede ruimtelijke ordening van het gebied worden geschaad. Het schaden van de goede ruimtelijke ordening of het leefmilieu hangt niet samen met de gebruikte procedure, het minidecreet, het BPA, het APA of het gewestplan. Het schaden van de goede ruimtelijke ordening is een algemeen gegeven dat in die context moet worden beoordeeld.

Indien de procedure van het minidecreet de goede ruimtelijke ordening schaadt, is dit eveneens het geval voor de procedure van gewestplanherziening.

Het is vrijwel zeker dat na dit arrest en het arrest van de Raad van State, dat hierbij zal aansluiten, de gewestplanherziening ook moet worden geweigerd.

Het zou van onbehoorlijk bestuur getuigen indien na het arrest van het Hof van Beroep, het gewestplan voor één individueel geval zou worden herzien.

Op die wijze is de herziening van het gewestplan, dat toch een algemeen belang moet hebben, geworden tot een bestuursdaad die uitsluitend tegemoet komt aan één enkel individueel belang.

Ik wens hier te herinneren aan de sterke verklaringen van de Vlaamse ombudsman Goorden.

Minister T. Kelchtermans : Die ook tot uw politieke kleur behoort. Worden wij nu beoordeeld op basis van de verklaringen die de heer Goorden in Humo schrijft en die hij publiek aflegt ?

De heer J. De Mol: Behoort de heer Goorden tot de socialistische partij ? Ik weet dat niet. Ik heb altijd gehoord dat de politieke benoemingen in de Vlaamse regering afgeschaft waren.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, de interpellatie van de heer Steenwegen was iets genuanceerder dan die van de heer De Mol die met veel insinuaties een bepaald klimaat wil creëren rond een vergunning die correct, volgens de juiste procedure, is afgeleverd.

Ik neem de goedkope insinuaties van de heer Demol niet in verband met de antidatering van de beslissing met betrekking tot de bouwvergunning in de Vlaamse regering en de daarop volgende inherzieningstelling van het gewestplan. Die volgorde - de heer De Mol weet wat ik daarmee bedoel - is door de Vlaamse regering voorgesteld. Dat was de enige mogelijkheid.

In de beslissing van de Vlaamse regering met betrekking tot de inherzieningstelling van het gewestplan wordt trouwens uitdrukkelijk verwezen naar de reeds genomen beslissing over de bouwvergunning.

De heer De Mol geeft blijk van kwade trouw door telkens dezelfde leugen te herhalen. Het is trouwens niet de eerste keer dat hij dat doet. Vroeg of laat wordt dat ook voor waarheid aangenomen. Ik spreek dat voor de zoveelste keer tegen en ik houd er trouwens zelfs geen rekening mee dat de heer De Mol dat gelooft of niet. Ik ken hem, hij manifesteert systematisch een bijna ziekelijke achterdocht.

Ik heb de beslissing genomen vooraleer ik het gewestplan aan de Vlaamse regering heb voorgelegd.

De heer J. De Mol: Dat is niet juist, mijnheer de minister.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer De Mol, ik heb het over de beslissing met betrekking tot de herziening. De eerste keer heb ik het uitgesteld. Ik noem de dingen in de juiste volgorde, u niet!

In de beslissing van 9 juni 1993 is uitdrukkelijk verwezen naar een reeds genomen beslissing met betrekking tot het bouwdoossier. Duidelijker kan het niet. Ik wil geen kwaad spreken over de journalisten want daar haalt u uw bronnen, maar het gaat niet op telkens alleen "een journalist" als referentie te nemen. Ik heb de materiële bewijzen van de juiste volgorde.

Ik kom terug op het dossier zelf. In een omzendbrief aan de gemachtigde ambtenaren legde ik de nadruk op een strikte toepassing in afwachting van het minidecreet en maande ik aan tot de grootste voorzichtigheid bij het afleveren van vergunningen. Het is juist ingevolge deze omzendbrief dat de gemachtigde ambtenaar van Oost-Vlaanderen in beroep is gegaan tegen de gunstige beslissing van de bestendige deputatie. Als ik het mij gemakkelijk wilde maken, liet ik de gemachtigde ambtenaar rustig de beslissing nemen - niet dat ik daarin kon interfereren, maar ik heb hem nog uitdrukkelijk gewezen op de contouren binnen dewelke hij zijn beroepsmogelijkheid moest uitoefenen - en dan was er nadien geen enkel probleem geweest. Ik zou dan waarschijnlijk de gemachtigde ambtenaar moeten verdedigen omdat hij niet in beroep was gegaan. De bestendige deputatie zou in ieder geval een beslissing genomen hebben. Door het beroep van de gemachtigde ambtenaar komt het dossier bij mij terecht. In de logica van dat verhaal en naar aanleiding van de discussie rond de bijzondere plannen van aanleg, het moratorium, vond ik - conform de instructies die ik zelf aan de gemachtigde ambtenaren had gegeven - dat men voor een dergelijke gewestplanwijziging, die niet gebonden is aan één enkel bedrijf of persoon, maar aan de ruimte die wordt ingenomen, best de proce-

Kelchtermans

dure van de gewestplanwijziging zou kiezen. Ik heb dat van in het begin duidelijk gemaakt.

Het is ook juist dat Oudenaarde voorstander is van een uitbreidingsmogelijkheid voor dit bedrijf - dat is nog altijd het goed recht van een stadsbestuur - en dat de burgemeester gevraagd heeft om een onderhoud met mij en met een aantal parlementsleden van de streek. Het bewuste dossier is tijdens dat onderhoud met overtuiging verdedigd. De burgemeester heeft vooral gewezen op de belangrijke effecten op de economische activiteit en de tewerkstelling in zijn stad. Dat is natuurlijk geen beslissend criterium voor ruimtelijke ordening, maar het is in ieder geval een positief element in de overweging. Heel de ruimtelijke structuurplanning gaat trouwens uit van een geïntegreerde benadering.

Wij hebben daar de afspraak gemaakt dat het minidecreet niet zomaar zou worden toegepast, maar - dit is uitzonderlijk en u verwijst voor eigen gebruik naar deze commissie - dat een commissie van deskundigen zoals stedenbouwkundigen en planners, van drie gemachtigde ambtenaren die met het dossier nooit iets te maken hebben gehad en van twee juristen, alles wat ik tot dan al had gedaan op een rijtje zou zetten. De heer De Mol zegt in zijn gekende stijl van verdachtmakingen natuurlijk dat die Commissie selectief is samengesteld.

De heer J. De Mol : Ik heb gezegd dat die commissie "zorgvuldig" is samengesteld.

Minister T. Kelchtermans : Ik weet wel wat u daarmee bedoelt, mijnheer De Mol. Uw woordgebruik is wel iets subtieler, maar het komt op hetzelfde neer.

De Commissie "stelt op grond van voorgaande bespreking en plaatsbezoek vast, met betrekking tot de voorwaarden waaraan moet voldaan zijn voor toepassing van het minide-

creet bij unanimititeit dat voldaan is aan de grondvoorwaarden die het decreet stelt, namelijk dat het gaat om een uitbreiding van (gedeeltelijk) vergunde gebouwen, binnen de onmiddellijke omgeving ervan, die leidt tot minder dan de maximaal toegelaten volumevermeerdering van 100 percent van het bestaande (vergunde) volume ; dat bijhorende constructies, zoals waterzuiveringsinstallaties, toegangswegen en parkeergelegenheden, samen met de volume-uitbreiding vergunbaar zijn zo aan alle voorwaarden is voldaan." De rest van het advies is minder belangrijk.

De Commissie stelt eveneens bij unanimititeit vast "dat de gronden waarop de uitbreiding wordt gepland, thans (doch onomkeerbaar) vermoedelijk door ingreep van de huidige eigenaar, een geheel vormen met het industriegebied door de aangebrachte aanplantingen enerzijds en de geplaatste afsluiting anderzijds."

De Commissie stelt "bij verdeeldheid vast dat de problematiek van de gevraagde vergunning zich in hoofdzaak vertaalt naar het niveau van het gewestplan Oudenaarde." Daarin schuilt ook de subtiliteit.

De Commissie geeft voorts, zoals ik had gevraagd, een richtlijn met betrekking tot mijn houding ten opzichte van dit moeilijke "symbool-dossier".

De Commissie adviseert "bij meerderheid : dat door de impact van de gevraagde uitbreiding ongeveer 7 hectaren aan het agrarisch landschappelijk waardevol gebied wordt onttrokken om reden waarvan een meerderheid van de Commissie adviseert om bij toepassing van artikel 43 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw een uitbreiding toe te laten aan het industriegebied door een wijziging van het gewestplan Oudenaarde ; dezelfde leden adviseren dat een vergunning van de gevraagde uitbreiding

via het minidecreet, een precedent schept dat beter vermeden wordt ; bij minderheid : dat voor situaties zoals in onderliggend geval het minidecreet door de Vlaamse Raad werd goedgekeurd zodat ze adviseert op grond daarvan de vergunning te verlenen".

Dit is precies wat ik heb gedaan. Ik heb de Vlaamse regering een voorstel tot wijziging van het gewestplan voorgelegd conform het advies van deze Commissie.

De Vlaamse regering oordeelde dat aangezien de minister van Ruimtelijke Ordening bevoegd is voor het afhandelen van zijn dossiers en vermits er een dossier in beroep bij de minister berust dat conform de mogelijkheden van het minidecreet werd ingediend, zij bereid was de gewestplanwijziging te doen nadat de minister de beslissing had genomen met betrekking tot het minidecreet en de bouwvergunning had afgeleverd. De volgorde die ik had voorgesteld, werd door de Vlaamse regering niet gevolgd. Ik heb aldus de bouwvergunning conform het minidecreet afgeleverd omdat er unanimititeit bestond over de grond van de zaak. Er was enkel een aanbeveling om via het gewestplan tot de beslissing te komen. Dit was ook mijn voornemen. De Vlaamse regering heeft mij op dit vlak echter niet gevolgd. Zij heeft als voorwaarde gesteld dat ik eerst zelf de beslissing zou nemen met betrekking tot het minidecreet, met name het uitreiken van de vergunning.

De heer J. De Mol : Er werd gezegd dat u uw verantwoordelijkheid op zich moest nemen in de lopende procedure. In dit geval betekent dit dat u geen vergunning mocht afleveren.

Minister T. Kelchtermans : Ik heb letterlijk gevraagd - de minister die u het best kent, kan dit bevestigen - of het gewestplan in herziening zou worden gesteld door de regering indien ik het gewestplan afleverde.

De heer J. De Mol: Dit betekent integendeel dat de vergunning niet kon worden uitgereikt en dat het geen enkele zin had de herziening van het gewestplan te vragen.

Minister T. Kelchtermans : De feiten spreken in mijn voordeel. Ik voel mij in dit dossier ijzersterk omdat ik de correcte timing heb gerespecteerd en de hindernissen uit de weg heb geruimd die mij in de Commissie door mensen van uw overtuiging werden aangehaald.

Op 9 juni 1993 heb ik de wijziging van het gewestplan aan de Vlaamse regering voorgelegd. Hierbij werd mij in de eerste plaats gevraagd of er een bouwvergunning werd uitgereikt, conform het minidecreet. Ik kon hierop bevestigend antwoorden. Daarop heeft de Vlaamse regering in consensus de inherzieningstelling goedgekeurd. Over hypocrisie gesproken !

De procedure hiervoor is thans aan de gang. Aanvankelijk was ik een voorstander van het gewestplan omdat hier duidelijk sprake is van openbaarheid. In dit opzicht ben ik het niet eens met de alleenzetelende rechter, die verklaarde dat er bij het minidecreet geen enkele inspraakprocedure bestaat. Dit is een van de vergissingen waarnaar u niet verwijst. De toepassing van het minidecreet voorziet wel in een inspraakprocedure via de openbaarmaking zoals ten onrechte het uitzonderlijk regime van die procedure wordt ingeroepen.

Ik heb precies gedaan wat ik moest doen. Ik ben mij ervan bewust dat er in de bewuste buurt een gevecht op leven en dood wordt geleverd. Ik beschik over brieven van bewoners, die dateren van 1985. Sommigen van de briefschrijvers zijn hierdoor al meermaals in de publiciteit gekomen, met name Marc en Anne Ottevaere. Zij verzetten zich in een brief aan het college van burgemeester en schepenen van Oudenaarde tegen de inbezitname van de grond door de industrie. "Wij verwijzen naar onze

vorige brief"...en stellen vast dat U hierop niet heeft geantwoord. Wij betreuren dit, alsook de beslissing - uiteindelijk toch door de gemeenteraad genomen - de grond waarin wij zijn geïnteresseerd aan de firma Eurantex te verkopen. Wij kunnen met deze verkoop instemmen en verzoeken U daarom in de aankoopakte te verwijzen naar de gangbare bouwen exploitatievoorwaarden voor industrieterreinen, mocht blijken dat de nieuwe eigenaars later de bestemming en/of het gebruik van bewuste gronden in deze zin kan wijzigen."

Deze brief heeft geen invloed op de beslissingen, maar is wel eigenaardig wanneer men nadien de verhouding ziet.

Ik ben inderdaad geschokt door het vonnis van het Hof van Beroep omdat het afbreuk doet aan de interpretatie van het minidecreet gedurende tien jaar.

Wij moeten de uitspraak ten gronde van de Raad van State afwachten. De schorsing van de bouwvergunning werd door de Raad van State niet aanvaard. Het is niet de eerste keer dat de Raad van State en een burgerlijke rechtbank elkaar tegen spreken. Ik heb het voorbeeld aangehaald van de Liefkenshoektunnel. Het wordt erg wanneer de overheid haar bedenkingen daaromtrent niet luidop mag formuleren.

Ik haal nog het voorbeeld aan van een alleenzetelende rechter in eerste aanleg, die verklaart dat er sprake is van een gewestwaarborg. In een ander geding maar met betrekking tot hetzelfde contract oordeelt de Raad van State dat er geen sprake is van een gewestwaarborg. Toch verwacht men van de overheid dat zij de juiste beslissing neemt, die uiteraard door een van de partijen wordt gecontesteerd.

Ik schaam mij er niet over dat ik dit beeld heb gebruikt. Ik beschouw de rechter wel degelijk als de norm. De overheid heeft echter het recht haar

commentaar over een beslissing uit te spreken.

De Vlaamse regering moet nog beslissen over de definitieve inherzieningstelling van het gewestplan omdat de termijn die aan de procedure is verbonden, moet worden gerespecteerd.

Mijn voorstel zal afhangen van de resultaten van het openbaar onderzoek. Dit is de normale gang van zaken.

De procedure wordt afgesloten vóór 6 juni.

Het heeft geen zin mij nu reeds te vragen wat mijn beslissing zal zijn.

De heer J. De Mol : Mijnheer de voorzitter, inzake de afstand beroept de minister zich op de toepassing van de wet, die meer dan tien jaar heeft geduurd, en waarbij verschillende arresten van de Raad van State van tafel worden geveegd. Mijnheer de minister, ik heb u gevraagd mij één arrest te geven waarin deze interpretatie staat. Ik herhaal dat u dat niet kunt, omdat er geen enkel arrest in die zin bestaat.

Bovendien gaat het hier over bestaande, vergunde bedrijven. Het verheugt mij dat de heer Van Eetvelt aanwezig is. De heer Van Eetvelt zal zich uit de vorige discussies inzake bestaande vergunde bedrijven en het minidecreet kunnen herinneren dat op een bepaald ogenblik amendementen werden ingediend door het kabinet.

Mijnheer de minister, daarover bestaat geen discussie. Ik heb nog nooit geweten dat daarover enige discussie bestond, het ging altijd over bestaande en vergunde bedrijven. Ik verwijs naar het stuk Vlaamse Raad 1983-1984, 2000-2/12.

Laten we even veronderstellen dat uw interpretatie juist is. Dat zou dan betekenen dat u er altijd een onwettig bedrijf aan toevoegt. Zo kunt u altijd maar verder en verder gaan.

Minister T. Kelchtermans : Dat is niet juist. U moet redelijk zijn. De alleenzettelende rechter van het Hof van Beroep zegt dat men zo het repetitieve karakter kan blijven volhouden. Het definitieve is uitgesloten. Het is volkomen terecht ten aanzien van het eerste oorspronkelijk vergunde bedrijf.

De heer J. De Mol : Nu gaat het over de afstand. Telkens als u er een bedrijf, zonder vergunning, aan toevoegt, schuift u het gewoon op naar de zone waar u het wenst.

Minister T. Kelchtermans : Het gaat over het volume. Het repetitieve heeft wel zin. U geeft een vergunning via het minidecreet. Dat gebouw komt er. Het volgende gebouw moet achter dat gebouw komen en dan zit men verder dan 30 meter. Het totale volume van uitbreiding blijft beperkt tot 100 percent van het eerste.

De heer J. De Mol: Ik heb dit minidecreet niet goedgekeurd.

Minister T. Kelchtermans : Ik spreek over de afschaffing.

De heer J. De Mol : Het minste wat men kan zeggen is dat er daar bedrijfsgebouwen staan die ten eerste, niet vergund zijn ; ten tweede, niet vóór 9 september 1984, de richtdatum. In de toelichting bij het amendement staat alles. U moet mij daarvan geen interpretaties geven. Ik vraag u mij één arrest van de Raad van State te geven. In een persartikel spreekt u over tientallen arresten van de Raad van State. Er bestaat niet één.

Minister T. Kelchtermans : Er is nog altijd het minidecreet.

De heer J. De Mol: Mijnheer de minister, rond de 30 meter bestaat er geen enkel. U moet dus onmiddellijk uw persbericht rechtzetten.

Ik kom thans bij het gewestplan. Ik vind het mooi dat u zegt dat heel de regering akkoord ging voor de inherzieningstelling. Ik heb daarnet ge-

poogd u aan te tonen waarom wij verwachten dat u de vergunning zult weigeren.

Minister T. Kelchtermans : Nu spreekt u uzelf tegen. Op het ogenblik dat zij de beslissing namen, dus ook uw partijgenoten in de Vlaamse regering, heb ik hen geïnformeerd dat ik, ingevolge het minidecreet, een beslissing had genomen. Dat was trouwens de voorwaarde voor de herziening van die gewestplannen.

De heer J. De Mol: Dat was die bewuste 9 juni. Op dat ogenblik was het minidecreet in de openbare vergadering reeds afgeschaft.

In de Commissie was het toen ook al drastisch verminderd. U moet ons eens uw beleidsstreven verklaren. U zegt dat u het minidecreet afschaft en intussen levert u nog een vergunning af voor een zeer betwistbaar geval, waar het minidecreet, volgens uw eigen Commissie van Wijzen, best niet kon worden toegepast. Ik heb u gezegd dat zij zeer zorgvuldig zijn geweest.

Ik kom tot mijn besluit. De herziening van het gewestplan lijkt mij nu het essentiële punt, gelet op dit arrest en op wat binnenkort ten aanzien van de Raad van State zal volgen. U zult zeggen dat de Raad van State het Hof van Beroep niet zal volgen. Dat zou mij zeer sterk verwonderen. Er is geen enkel argument voorhanden om uw standpunt te volgen. Ik moet nog altijd het eerste argument vinden.

Minister T. Kelchtermans : Als voorbeeld geef ik u het standpunt van de Commissie van Wijzen.

De heer J. De Mol : Dat arrest is trouwens gebaseerd op het standpunt van de Commissie van Wijzen. Zij hebben daaruit zeer uitgebreid geciteerd. Ik wens u toch één zin te geven en ik citeer : "Dezelfde leden adviseren dat een vergunning van de gevraagde uitbreiding via het minidecreet een precedent schept dat beter kan worden vermeden".

Een goed verstaander kan daaruit toch afleiden dat het minidecreet niet moet worden toegepast.

Minister T. Kelchtermans : Nee, maar wie heeft mij uiteindelijk opnieuw naar het minidecreet gedreven ? U bent aan het verkeerde adres voor uw interpellatie.

De heer J. De Mol: Ik kom terug bij het gewestplan. Als men vaststelt dat men ook in dit arrest gewag maakt van het feit dat het leefmilieu geschaad wordt, dat de bufferzone zelfs zou worden geschaad, dan begrijpt u dat het vanuit het standpunt van de ondeelbaarheid van een goede ruimtelijke ordening, zeer moeilijk wordt. Ik blijf erbij dat de procedure geen rol speelt voor goede ruimtelijke ordening. U verbetert of verslechtert de ruimtelijke ordening niet met een andere procedure. Daarover kunnen we het toch eens zijn. Dat was een belangrijk gegeven dat ik nog naar voren wenste te brengen.

Wanneer dat niet verandert, dan zie ik niet in hoe u plots morgen zult voorstellen om het gewestplan aan te passen, met de twee procedureproblemen die ik al heb geschetst. Dit zal achteraf tot een aantal bijkomende problemen aanleiding geven. Het is wenselijk dit gewestplan zeker niet in herziening te stellen. Ik voeg eraan toe dat dit gebied, ook vanuit historisch oogpunt, een zeer belangrijk gebied is. Dit zijn echter argumenten die vermoedelijk geen hout snijden.

Ten eerste, ik stel vast dat de minister zegt dat hij het bij het rechte eind heeft, maar dat hij zijn beslissing voor de bestaande vergunde gebouwen niet motiveert. Ik heb verwezen naar de motivatie van de heer Beerten.

Er is een tweede punt dat toch niet onbelangrijk is : ik ken geen enkel arrest van de Raad van State. De minister zegt dat hij er tien kan opnoemen. Ik hoef niet heel die lijst te hebben, één arrest volstaat.

Minister T. Kelchtermans : Over het minidecreet.

De heer J. De Mol: In het kader van de 30 meter. Over het minidecreet bestaan er voldoende.

Ik stel vast, mijnheer de minister, dat u geen argumenten naar voren kunt brengen. Buiten het afwijzen van het vonnis, kunt u er geen enkel argument tegenover stellen.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer De Mol werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

— *Het incident is gesloten om 15.50 uur*

— *De interpellatie wordt gehouden om 15.51 uur*

Interpellatie van de heer L. Steenwegen tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de overheveling van monumenten van de federale staat naar de Vlaamse Gemeenschap

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Steenwegen tot de heer Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de overheveling van monumenten van de federale staat naar de Vlaamse Gemeenschap.

De heer Steenwegen heeft het woord.

De heer L. Steenwegen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, vooraf wens ik, voor alle

duidelijkheid, een aantal zaken op een rijtje te zetten.

Mijnheer de minister, de jongste maanden hebben wij in deze Commissie een aantal keren gesproken over monumenten en landschappen en over het monumentenbeleid.

Ik herinner u slechts aan twee bijeenkomsten, met name het begrotingsdebat en het decreet betreffende de beschermde monumenten. Het is ontegensprekelijk dat in deze regeerperiode ook op het vlak van het monumentenbeleid een aantal stappen zijn gezet die wij van harte toejuichen.

De belangstelling voor het monumentenbeleid in Vlaanderen groeit zeer sterk. Ik meen dat het beleid hierop moet anticiperen. Ook wij beseffen dat er steeds te weinig middelen beschikbaar zullen zijn om het beleid dat wij graag willen realiseren, uit te voeren. Toch meen ik dat de overheid de maatschappelijke signalen die worden uitgezonden, niet mag ontkennen. Uiteindelijk zal een groter bedrag voor monumentenzorg in de begroting moeten worden ingeschreven.

Monumentenzorg, en de grotere bestedingsmiddelen waarover ik het daarnet had, mogen niet als een geïsoleerde thematiek worden beschouwd. De instandhouding, het restaureren en het openstellen van monumenten kan worden ingepast in tewerkstellings- en opleidingsprogramma's, maar ook in een invulling van de vrijetijdsbesteding en in een nieuw en respectvol omgaan met stedenbouw en ruimtelijke ordening.

Mijnheer de minister, het is duidelijk dat het onderwerp van deze interpellatie in een breder kader moet worden gezien. Het betreft ook het behoud van federale monumenten in een gefederaliseerde Staat. De staat van deze monumenten werpt een schaduw op het hedendaagse monumentenbeleid in Vlaanderen en doet bij menig betrokkene twijfels rijzen

over de mogelijkheid om werkelijk krachtdadig op te treden.

Mijnheer de minister, ik heb het moeilijk om het onderwerp van deze interpellatie precies af te bakenen. Toch is het een bewuste keuze. De laatste maanden heb ik gepoogd mij terdege in het dossier in te werken. Ik heb hierover uitvoerig gecorrigeerd door middel van schriftelijke vragen. Van verscheidene ministers heb ik verschillende antwoorden ontvangen. Blijkbaar weet niemand noch van de federale noch van de regionale regering over hoeveel monumenten het precies gaat. Wanneer ik daaromtrent meer uitleg vraag, bezorgt men mij meestal lijsten van gebouwen die nu door de Regie der Gebouwen worden beheerd. Het minste dat men kan zeggen, is dat die lijsten zeer onbetrouwbaar zijn. Ik geef slechts twee voorbeelden. Men zegt dat er in Vlaanderen slechts zestien gebouwen eigendom zijn van de federale overheid. In mijn onmiddellijke omgeving tref ik reeds twee uitzonderingen aan, die niet op die lijst voorkomen, namelijk de Gordaelmolen in Tervuren en een romaanse kapel in Kampenhout. Blijkbaar is die kapel reeds een tiental jaar verdwenen ; op dit perceel is nu een eigentijdse villa gebouwd. Dit bewijst nogmaals dat het met het monumentenbeleid in Vlaanderen niet goed is gesteld. Monumentenzorg wordt nog steeds stiefmoederlijk behandeld.

Ik wil ook aantonen dat niet alle federale monumenten in Vlaanderen door de Regie der Gebouwen worden beheerd. U weet dat verschillende leegstaande gebouwen aan het ministerie van Financiën werden overgedragen. Het interesseert mij te weten of ook de Vlaamse overheid kennis heeft over hoeveel monumenten het eigenlijk gaat.

De staatshervorming van 1980 bepaalt zeer duidelijk dat het beheer van monumenten en landschappen naar de Gemeenschappen wordt overgedragen ; de staatshervorming van 1988 draagt deze bevoegdheid

Steenwegen

over aan de Gewesten. In de bepalingen van de staatshervorming staat dat zowel roerende als onroerende goederen, die onmisbaar zijn voor de uitoefening van de bevoegdheden van de Gewesten en de Gemeenschappen, zullen worden overgedragen. Hierin alleen al lag duidelijk een basis van discussie en interpretatieverschillen. Wat is echt onmisbaar voor de uitoefening van de bevoegdheden? Het antwoord op deze vraag is niet eenvoudig. Er is ook duidelijk vermeld dat deze voorwerpen zonder schadevergoeding aan de gewesten en de gemeenschappen moeten worden overgedragen. Dit is mijns inziens een zeer belangrijke bepaling. De wet van 8 augustus 1988 bevestigt die stelling; een verduidelijking blijft echter uit. Ook hier wordt geen precieze informatie gegeven over welke goederen echt noodzakelijk zijn om een goed beheer te verzekeren.

Mijnheer de minister, u weet dat tussen de federale regering en de regionale regeringen overleg werd gepleegd. Binnen die werkgroep werd een subwerkgroep opgericht, die zich moet bezighouden met de overdracht van de goederen. Hierin hebben vertegenwoordigers van de federale regering en van de Vlaamse regering zitting. Het is om die reden dat ik deze interpellatie niet alleen richt tot de federale regering maar ook tot u.

Binnen die werkgroep durfde men - wat logisch was - geen eenvormige regeling aannemen. Er werd gevreesd dat de overheveling van een aantal monumenten de financiële draagkracht van de Gewesten zou overstijgen. Inderdaad, wanneer men monumenten krijgt toegewezen en men heeft geen grote spaarpot, dan schuift men de verantwoordelijkheid, en met deze ook de monumenten, graag terug naar de federale overheid. Dit is mijns inziens niet correct. Aldus heeft men gepoogd de eigen verantwoordelijkheid te ontlopen. Ik heb moeten vaststellen dat

een uiteindelijk eenvormige regeling werd doorgevoerd, namelijk alle monumenten overdragen aan de gewesten. Men heeft gezegd dat binnen het ministercomité dossier per dossier zou worden beslist welke monumenten zouden worden overgedragen.

Wij zijn nu vijftien jaar na de staatshervorming. Op dit vlak werd nog niet veel gerealiseerd. Ik constateer ook dat vier jaar geleden door staatssecretaris Dupré een poging werd ondernomen om de zaak te deblokken. Hij heeft toen gezegd dat indien niet tot een eenvormige regeling kon worden overgegaan en toch dossier per dossier moest worden beslist, er moest worden uitgemaakt welke monumenten in Vlaanderen en Wallonië een nationale betekenis hebben. Zij zouden dan aan de federale overheid of aan de Gewesten worden toevertrouwd. Ik heb het moeilijk met deze beslissing. Hiermee start een nieuwe episode van dit kafkaïes verhaal. De heer Dupré heeft destijds aan de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis een advies gevraagd. Ik zal u dit advies bezorgen. Het is beneden de waardigheid van een wetenschappelijke instelling. Dat advies werd in 1991 verleend en werd aan de staatssecretaris toegestuurd.

Ik zit nog niet lang in dit parlement en ik heb dus zeer veel vragen gesteld. Steeds opnieuw wordt gezegd, en dit door verscheidene ministers, dat men nog steeds op dit dossier wacht. Steeds opnieuw wordt gezegd, bijvoorbeeld door onze federale eerste minister, dat als wij zo lang op dat dossier moeten wachten, wij als parlementslid zelf eens navraag bij die Koninklijke Musea kunnen doen.

Ik heb dat gedaan en daar wist men natuurlijk van niets meer. Via het Rekenhof heb ik dan toch dit advies in handen gekregen. Ik zal het u bezorgen.

Mijnheer de minister, ik geef er mij natuurlijk rekenschap van dat ik nu

vooral over het federale niveau aan het spreken ben. Ik stel echter ook vast dat ik gedurende zes maanden een dossier heb ontward waarvan ik denk dat de Vlaamse overheid er ook een grote verantwoordelijkheid in draagt. Ik stel vast dat er in Vlaanderen heel veel federale monumenten aan het verkommeren zijn. Ik ben ervan overtuigd dat, mochten deze versneld worden overgedragen, vlugger werk zou kunnen worden gemaakt van de instandhouding en de renovatie. Wanneer er vanuit de Vlaamse regering geen druk wordt uitgeoefend, wanneer men niet poogt om dit dossier te versnellen, dan stel ik mij daar vragen over, zoals ook over het te voeren monumentenbeleid.

De vraag die ik mij stel is waarom dit 15 jaar moet duren. Ik weet niet of u het weet, maar in dit Overlegcomité is een discussie ontstaan over het feit dat er inderdaad in Vlaanderen en in Wallonië federale monumenten bestaan, en dat die moeten worden overgedragen. De Regie der Gebouwen moet die monumenten in stand houden. Dat zijn de bepalingen van onze decreten. De Regie der Gebouwen wil die monumenten graag kwijt, want ze moet er geld in steken. In de wet wordt bepaald dat ze gratis aan de gewesten moeten worden overgedragen.

Waarom duurt dit zo lang? Welnu, men heeft op een typisch Belgische manier geprobeerd dit dossier aan andere dossiers te koppelen. Ik heb vastgesteld dat de Vlaamse Gemeenschap schulden heeft aan de Regie der Gebouwen en dat de Regie der Gebouwen heeft gezegd dat eerst de schulden dienden te worden betaald en dat daarna de gebouwen zouden worden overgedragen. Dat is een zeer vreemde zaak. Ik heb dat uit de briefwisseling van verscheidene ministers en ik steun mij dus op de antwoorden.

Ik denk dat de koppeling van dossiers geen terechte redenering is. Los daarvan vraag ik mij echter af of het wel verstandig is, ook van de Regie,

Steenwegen

maar ik begrijp dat dit uw zaak niet is.

Aangezien dit verhaal 15 jaar duurt, worden een aantal monumenten verwaarloosd, treedt er vertraging op voor renovatie- en instandhoudingswerken en gaat een stuk van ons cultureel patrimonium verloren. Ik verwijs nog eens naar de kapel in Kampenhout.

Ik vind het zeer vreemd dat de Vlaamse regering, die decreten kan uitvaardigen en volgens de Grondwet kan aandringen op een spoedige overheveling, niets doet. Daartegenover financiert de Vlaamse regering toch instandhoudingswerken aan die gebouwen. Ik geef u twee voorbeelden : 's Hertogenmolens in Aarschot en ook het park in Tervuren. Wij financieren daar instandhoudingswerken. Ik ben natuurlijk voor die instandhoudingswerken, maar ik stel vast dat de eigenaar zeer laks optreedt, dat wij alles in handen hebben om dat naar ons toe te trekken, maar in de plaats van dit te bestraffen, steken wij de eigenaar nog middelen toe.

Ik denk dat dit niet correct is.

Ik wens u enkele vragen te stellen. Bent u op de hoogte van het verloop van dit dossier ? Indien het antwoord positief is, zou ik graag weten wat de Vlaamse regering de jongste vier jaar gedaan heeft om dit dossier te versnellen. U begrijpt natuurlijk ook mijn vrees. Vier jaar geleden heeft staatssecretaris Dupré een initiatief genomen, net vóór de verkiezingen. Door de regeringswissel is dit verloren gegaan. Ik vrees dat we nu in dezelfde situatie gaan terechtkomen. We weten niet precies over hoeveel monumenten het gaat. Ik hoopte dat er iets zou loskomen. Ik heb daarnet gesproken over de vergoedingen, de achterstallige huurgelden die door de Vlaamse Gemeenschap moesten worden betaald. In overleg met het Rekenhof heb ik nu kunnen vaststellen dat die gelden be-

taald zijn. Ik stel vast dat het advies eindelijk gevonden is en dat men op basis van dat advies ook zou kunnen beslissen. Er zijn twee dossiers aangebracht die tal van dossiers lang hebben geblokkeerd.

Zal deze regering, in de paar weken of maanden die nog overblijven, een initiatief ontwikkelen om naar het Overlegcomité te stappen en te eisen dat de overdracht zo snel mogelijk wordt gerealiseerd ?

Ik weet ook waarom dit dossier zo lang blijft liggen. Zowel de Vlaamse als de Franstalige Gemeenschap hebben een tekort aan middelen. Ik heb ook vastgesteld dat onze regering aan de federale regering heeft gezegd dat zij die monumenten wel wil, maar dat dan de spaarpot groter moet worden. Ik vrees dat, wanneer wij aan die eis gaan vasthouden, dit de overheveling van de dossiers nog langer zal blokkeren en dat er dus nog een groter deel van ons erfgoed verloren zal gaan. Het prijskaartje voor instandhoudings- en renovatiewerken zal blijven oplopen.

Dit zou getuigen van verkeerde keuzen. Ik hoop dus dat ook u, als bevoegde minister, in de paar maanden die u nog resten, alles in het werk zult stellen om te proberen dit dossier af te handelen.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister J. Sauwens : Mijnheer de voorzitter, collega's, deze interpellatie legt inderdaad de vinger op een pijnlijke plek in het geheel van de staatshervorming en van de verschillende fasen zoals we ze hebben gekend.

In feite is dit hier geen interpellatie inzake het monumentenbeleid maar een vraag naar wat deze federale Staat doet met het patrimonium. Een deel van dit patrimonium bevat beschermde elementen. Ik heb de vraag gisteren gekregen en gezien de zeer korte tijdsspanne kan ik u vandaag niet zeggen hoeveel bescherm-

de monumenten in Vlaanderen eigendom van de federale Staat zijn.

Inzake het beheer van dit patrimonium zitten we in een grijze zone. Er zijn een aantal goederen die door de Belgische Staat werden verworven of werden gebouwd in het kader van een bepaalde bevoegdheid. Bij de overdracht van die bevoegdheid werden die gebouwen mee overgedragen. Zo is er onder meer het dossier van de 's Hertogenmolens. Wordt dit automatisch overgedragen op basis van de wet van 1988 of moet dit via een koninklijk besluit gebeuren ? Deze problematiek is zowel op administratief als op juridisch vlak niet zo eenvoudig.

Er is de schemerzone van een aantal goederen die intussen gedesaffecteerd zijn en hun functie verloren hebben. Daarvoor moet een nieuwe bestemming worden gezocht. Tot slot zijn er nog een aantal goederen die een monument zijn en die hun intrinsieke waarde verworven hebben. Zij hebben niet onmiddellijk een nieuwe bestemming gekregen. De overheveling ervan blijft nog steeds een punt van discussie.

Het probleem van beschermde monumenten in overheidshanden is een algemeen probleem, niet alleen voor de monumenten in beheer of in eigendom van de federale regering, maar ook voor onze eigen structuren. Ik denk onder meer aan een monument dat op dit ogenblik erg vervallen is, met name een deel van het gebouw van de ARGO, de raad voor het gemeenschapsonderwijs, waar een aantal gebouwen beschermde monumenten zijn. De schoolkredieten worden gebruikt voor de eerstelijnsopvang en voor zaken die onmiddellijk nodig zijn voor het onderwijs. De restauratie van de gebouwen blijft echter achterwege.

Er zijn zo nog een aantal voorbeelden. Er zijn ook andere dossiers die van vroegere decennia dateren. Ik denk aan collega Marc Galle die vroeger een aantal kastelen en par-

Sauwens

ken heeft gekocht omwille van hun intrinsieke of maatschappelijke waarde. Denk aan de groene gordel rond Brussel.

Uiteindelijk werden zij niet echt beheerd en een toestand van verval kan worden vastgesteld. Het is dus een bredere problematiek van federalisering, namelijk de overdracht van goederen, het patrimonium, de functionele bestemming en de snelheid waarmee het al dan niet gebeurt. Dit is mijns inziens het algemene gegeven.

Ik wil erop wijzen dat in het Overlegcomité van 25 januari 1985 een beslissing werd genomen om alleen deze goederen over te dragen die aansluiten bij de werking van de diensten van de gemeenschappen. Met de verdere regionalisering in de jaren tachtig en negentig en de gewijzigde opvattingen inzake monumentenzorg werd besloten een aantal federale monumenten naar de Vlaamse Gemeenschap over te hevelen. Het spreekt voor zich dat bij de overdracht van deze nationale monumenten rekening dient te worden gehouden met de meerkost die dit voor de Vlaamse Gemeenschap ongetwijfeld zal meebrengen. Er wordt dan ook op aangedrongen dat niet alleen de monumenten maar ook een aantal werkingsmiddelen aan de Vlaamse Gemeenschap worden overgedragen.

Het overdrachtdossier wordt echter reeds geruime tijd door het Waalse Gewest geblokkeerd. Wallonië wil namelijk nog tal van over te dragen monumenten laten restaureren op kosten van de federale overheid alvorens die te verwerven. Hierbij werden een aantal overdrachtdossiers aan elkaar gekoppeld zodat de Vlaamse Gemeenschap, die steeds bereid was deze monumenten over te nemen, niet kan overgaan tot het verwerven, het restaureren en de herbestemming ervan.

Mijnheer Steenwegen, ik begrijp dat u mij vragen stelt. Inderdaad, monumentenzorg werd overgeheveld. In feite zou de interpellatie tot de federale regering moeten worden gericht. Ik ontving daarnet signalen dat de werkgroep-Barbeaux, die de overdracht regelt, nog poogt de komende weken in extremis een aantal gebouwen over te dragen. Ik zelf maak geen deel uit van de subwerkgroep, wel minister Demeester en minister-president Van den Brande.

Wij hadden dus geen instrument om effectief op het terrein op te treden. Dit was dan ook de aanleiding om zelf de stichting Vlaams Erfgoed op te richten. Met het onteigeningsbesluit van Fort Napoleon te Oostende op 8 maart 1995 is dan ook een eerste werkelijke stap gedaan in de richting van de deblokkering van het dossier. Na de afhandeling van de onteigeningsprocedure zal Fort Napoleon onder toezicht van de VZW Stichting Vlaams Erfgoed worden gerestaureerd en herbestemd, waarschijnlijk in de sociaal-culturele toeristische sfeer. Dit is duidelijk een uitzondering. Deze onteigeningsprocedure is het laatste wapen waarnaar wij kunnen grijpen. Er werd daaromtrent een beperkte briefwisseling gevoerd. Wij trachten bij consensus een akkoord te bereiken. Inderdaad, het is niet moeilijk dagelijks oorlogsverklaringen af te leggen ten aanzien van de federale regering of andere Gewesten. Ik heb dit doelbewust niet gedaan en getracht in der minne een aantal dossiers vooruit te helpen.

Wij hebben ook voor een aantal belangrijke federale domeinen die vrijkwamen, onder meer militaire domeinen, onze inspecteurs en alle provincies opdracht gegeven deze domeinen te inventariseren ten einde te zien wat daar landschappelijk en inzake monumenten belangrijk is, zodat zij eventueel kunnen worden beschermd. U weet dat dit te Lombardsijde aanleiding heeft gegeven tot harde woordenwisselingen. Het is duidelijk dat wij hier ten volle van

onze bevoegdheid gebruik hebben gemaakt, ik zelf vanuit mijn bevoegdheid voor monumenten en landschappen en minister Kelchtermans vanuit zijn bevoegdheid voor ruimtelijke ordening.

Mijnheer de voorzitter, ik zal aan mijn medewerkers vragen een lijst op te maken van de te beschermen gebouwen. Ik meen dat het om een tiental gaat.

De heer L. Steenwegen : Het zijn er zestien die door de Regie der Gebouwen worden beheerd. Zoals u zelf zegt, zijn er een aantal die ressorteren onder het Ministerie van Financiën. Ik heb geen idee over welke gebouwen het gaat.

Minister J. Sauwens : Het gaat over de Maagdentoren in Zichem, de Gordaelmolen in Tervuren, het Fort Napoleon in Oostende en het Gravensteen in Gent. Dit laatste heeft een vrij complexe eigendomsstructuur. Het kasteel Alden Biesen wordt ook overgedragen, alhoewel het duidelijk een culturele bestemming heeft. Er zullen er wellicht nog meer zijn ; wij zullen u de inventaris bezorgen.

Het is juist dat wij vanuit de nieuwe inzichten voor monumentenzorg niet alleen de particulieren, de kerkfabrieken en de beheerders van de gebouwen van een eredienst, maar ook de lokale besturen en andere overheden in deze federale Staat op hun verplichtingen moeten wijzen inzake de instandhouding, de herbestemming en het onderhoud van dergelijke beschermde monumenten.

De voorzitter : De heer Steenwegen heeft het woord.

De heer L. Steenwegen : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het verheugt mij dat u ons de lijst zult bezorgen.

U hebt daarnet allusie gemaakt op de werkgroep-Barbeaux. In deze werkgroep wordt eraan gedacht toch nog een aantal monumenten over te hevelen. Werden reeds concrete

Steenwegen

voorstellen gedaan ? Is het mogelijk reeds een indicatie te krijgen over hoeveel monumenten het zou gaan en waar zij zich bevinden ?

U zegt terecht dat het gaat over het beheer van monumenten. Er bestaat een decreet betreffende beschermde monumenten. Hieruit blijkt ook dat slecht beheer zal kunnen worden afgestraft. Mijns inziens moet het worden afgestraft.

U hebt ook gezegd dat er wordt en kan worden onteigend. Graag had ik vernomen of er wordt betaald voor de onteigening van Fort Napoleon. Zo ja, heb ik het daarmee zeer moeilijk. Ik geef toe dat het een discussie is waarop wij later kunnen terugkomen.

Minister J. Sauwens : Het gaat om een symbolisch bedrag.

De heer L. Steenwegen : Met deze procedure zouden wij inderdaad niet gewillige regio's die het dossier blokkeren schaakmat kunnen zetten, niet alleen Fort Napoleon maar ook andere monumenten die zeer dringend moeten worden gerestaureerd.

Los van het aantal monumenten dat toch nog snel zou kunnen worden overgeheveld, ziet u op termijn uitwegen om een volledige deblokkering tot stand te brengen ? Zo ja, welke initiatieven kunt u nog ontwikkelen of welke adviezen kunt u op tafel leggen betreffende Fort Napoleon ?

De voorzitter : Dat is natuurlijk een hele reeks vragen. Rekening hou-

dend met het gevorderde uur en met de personen die nog wachten om vragen te stellen, stel ik voor dat men het zeer kort houdt.

Minister J. Sauwens : Deze problematiek moet in de mate van het mogelijke worden opgevolgd. Ik heb in mijn antwoord voldoende elementen gegeven om aan te tonen op welke wijze de Vlaamse regering de zaken zal aanpakken.

— *Het incident wordt gesloten om 16.30 uur*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties.

Ze worden in twee edities uitgegeven :

- de eerste, met witte kaft en het embleem van de Vlaamse Raad in goudkleur, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen ;
- de tweede, met witte kaft en met onderaan rechts de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

AZRV : Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften

BAAZ : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken

BEAG : Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

CULT : Commissie voor Cultuur

EELW : Commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid

FIBE : Commissie voor Financiën en Begroting

HROL : Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

LENA : Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

MEDI : Commissie voor de Media

ONVW : Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

OPWV : Commissie voor Openbare Werken en Vervoer

SAMW : Commissie voor Samenwerking

WEGE : Commissie voor Welzijn en Gezondheid